

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Kokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2'50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četerostopne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 69.

V Gorici, v torek dne 30. avgusta 1910.

Leto XII.

Razkritja so vedno bolj zanimiva!

Dr. Tuma je s svojimi izvajanji o gospodarstvu v naprednih zavodih o priliki pravde tvrdke K. & Z. zadel Gabršček v živo. V takem slučaju pa ima navado Gabršček pisariti na dolgo in široko po svoji „Soči“. Zagovarjati se hoče, pa se le zagovori; braniti se hoče, pa le še bolj razkriva svoje nepremišljeno in pogubno delovanje.

Da pride do žalostnega konca, smo vedeli že s početka; da pa bosta zanimive tajnosti razkrivala nekdanja neločljiva brata G. in dr. T. — tega si nismo mogli sanjati.

Toda Gabrščekov zagovor vsebuje le smešnje stanovske sposobnosti dr. Tume, v ostalem pa nehote priznavanje dr. Tumovih očitaj o „nesposobnosti intelektualnega vodstva T. o. z.“

Poglejmo!

Letošnja „Soča“ št. 96 piše: „T. o. z. je šla do skrajnih mej v dovoljevanju kreditov, — in to vedno in vedno le vsled... „kritičnega položaja.“ Plačati bi bila morala to in ono, a denarja ni bilo! Kaj hočete več „kritičnega položaja.“ Ali vsaka reč ima svoj konec, in tako tudi pomoč v „kritičnem položaju“. Zato je T. o. z. v splošnem sporazumljenju (tudi na nasvet denarnih zavodov, s katerimi je v zvezi), ustavila nadaljnje „reševanje“ in v boljšo varnost... zarubila vse imetje M. Z.“

Štiri dragocena priznanja so v tem odstavku: 1. T. o. z. je dovoljevala pre visoke kredite, ker je šla do skrajne meje; zavodi, odtodno podjetja, katerim je dovoljevala take kredite, so pa bili že večinoma v kritičnem položaju! Za načelstvo je tako neracionalno postopanje v resnici dokaz „nesposobnosti“, kakor pravi dr.

Tuma. 2. T. o. z. je imela polno plačil, katerih bi bila rada plačala, pa ni mogla, ker ni bilo denarja! Zakaj? Dr. Tuma pravi, ker so imobilizirali ogromne svote denarja v M. Z., v „Südbahn“, „Jelen“, K. & Z. in enaka podjetja. Gabršček priznava še več, kajti 3. denarni zavodi, s katerimi je T. o. z. v zvezi, so dali nasvet ustaviti „reševanje“ M. Z. ter zarubiti vse imetje M. Z. Dejansko niso najbrž dali tega nasveta, marveč odrekli, ako ne celo skrčili T. o. z. dovoljeni kredit. In ni to znamenje „nesposobnega vodstva načelstva“, ako se tuji denarni zavodi umešavajo v notranje razmere zavoda in si dovoljujejo podajati „nasvete“, ki so bolj podobni neljubim „ukazom“? 4. Zarubitev M. Z. se je napravila „v splošnem sporazumljenju“?! Ali tudi v sporazumljenju načelstva M. Z., ki mora priti vsled takega sporazumljenja, jasneje izraženo, vsled favorizovanja enega samega upnika, v navskrižje z kazenskimi zakoni? Mogoče to pojasnjuje beg neke osebe iz načelstva M. Z., o katerem gre govorica po deželi? Mogoče pa je krivo tako „skupno sporazumljenje“ obsodbe v pravdi K. & Z.?

Dalje!

Ista „Soča“ piše: „Dr. Tuma sam najbolje ve, da poleg T. o. z. ni bilo niti za 70.000 K drugih upnikov... Kmalu po zarubljenju od strani T. o. z. in še pred otvoritvijo konkurza so bili v Gorici zastopniki zunanjih upnikov, ki bi se bili radi poravnali z 20—30 od sto. **Torej z bagatelo kakih 20.000 K bi se bili odpravili vsi upniki, tako, da bi ostala sama T. o. z.** Toda M. Z. ni zmogla niti te svote, vse načelstvo in nadzorstvo ni moglo ali hotelo zbobnati vkup te svote, kdo drugi tudi ne! Apelovalo se je na najbolj prizadete člane predsednikove rodbine, ki so pa kratkomalo odrekli sleherno vmešavanje v to zadevo. Ako

bi se bil našel kdo, ki bi za borih 20.000 K odpravil vse zunanje upnike, bi ostal poleg T. o. z. edini upnik in — do konkurza bi ne bilo prišlo, marveč likvidacija bi se lepo mirno izvršila.“

Dejanski položaj je bil drugačen.

Poleg T. o. z., ki je imela terjati od M. Z. okroglih 447.000 kron, so imeli drugi upniki terjati še 153.000 K, med temi liberalna „Zveza slovenskih zadrug“ v Ljubljani okroglih 26.000 K, 150.000 K pa je vendar več nego 70.000 K! Ni popolnoma verjetno, da bi se bili upniki kar sami ob sebi zadovoljili z 20—30 od sto, ko je bila še nedotaknjena deležna glavica in članska garancija. Še manj verjetno je pa, da bi se ravno Zveza slov. zadrug zadovoljila z 20—30 od sto svoje terjatve. Gabršček pravi, da bi se bila M. Z. rešila z „bagatelo 20.000 K“, Konjedic pa je iskal okoli 100.000 K, da reši M. Z. pretečega konkurza. Teh pa T. o. z. ni hotela v „reševanje M. Z.“ več dovoliti, ker po Gabrščekovem priznanju — ni imela nič denarja! Ali ni to „nesposobnost intelektualnega vodstva T. o. z.“ in pa „lastna denarna nezmožnost“, kakor pravi dr. Tuma? Ali ni vsled teh dveh lastnosti T. o. z. dejansko **zadušila M. Z.?** In navzlic „apelovanju“ niste dobili nikogar, ki bi bil dal borih 20.000 K za rešitev M. Z.? **Celo T. o. z. ni dala za bagatelo, pa je rajši pustila M. Z. v konkurz!** Ali je tako ravnanje dokaz vodilne sposobnosti zavoda, „ki je postal najvažnejši činitelj v našem gospodarskem razvoju, posebno v središču dežele — v Gorici“? Ali je to finančna moč denarnega zavoda, ki je zabil pol milijona kron v podjetje, pa ga zaduši, ker noče posoditi še nadaljnjih 20.000 K?! Ali ne spoznaš Gabršček, kako nerodno se zagovarjaš?

Pa zakaj ni T. o. z. imela denarja? Mogoče ne radi tega, ker je vezala preveč kapitala v znane „veliko-

nočne pirhe“ in enaka podjetja, kakor trdi dr. Tuma? O ne, drugi vzrok navaja Gabrščekova „Soča“ št. 97: „T. o. z. pa je zadnji dve leti z izstopom iz celjske „Zveze“ in vsled pristopa raznih koroških posojilnic v klerikalno „Gospodarsko Zvezo“ izplačala celo vrsto velikih vlog takim posojilnicam, ki so včlanjene bodisi v Celju ali pri „Gospodarski“.

Dragocena priznanja. Vprašamo: „Zakaj je T. o. z. (na Gabrščekovo prigovarjanje, ki je odbornik liberalne Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani) izstopila iz liberalne celjske zveze? Ali so bili pri tem izstopu merodajni gospodarski ali politični nagibi? Najbrž politični, ker je priznala Z. S. Z. v Ljubljani ob svoji ustanovitvi, da hoče delovati kot „zveza naprednih svobodni-selnih zadrug“. Na vsak način je bil izstop nepreviden, ko je imela T. o. z. celo vrsto velikih vlog od posojilnic, ki so bile pri celjski zvezi. Nov dokaz za „nesposobnost intelektualnega vodstva T. o. z.“, ki ne zna presojati posledic postopanja. Pa celo veliko vlog je imela T. o. z. od **klerikalnih** koroških posojilnic! Gabršček, ki je z mesarskim nožem mesaril klerikalna podjetja, ki je nečuvno postopal proti „Krojaški zadrugi“ in drugim našim zavodom, je trpel v T. o. z. vloge klerikalnih posojilnic! Za počit! Še več!

Poleg teh zavodov, ki so iz zgoraj po „Soči“ navedenih vzrokov dvigali svoje vloge (Gabršček naj se izblebete, kako so jih plačevali še le po preteku strahovito dolgega odpovednega roka in v slučaju celjskih vlog celo še pozneje vsled pretnje s tožbo), „niso niti **razni napredni zavodi in posamičniki** vpoštevati dejanskega položaja, marveč so šli na led sovražnim hujskačem in tudi oni prihajali po denar!“ (Soča št. 97).

Kdo je nahujskal napredne denarne zavode in napredne po-

Moja pot na Sv. Višarje.

(Piše —č.)

Sv. Višarje! Daleč je ta kraj od Gorice, kaj ne, posebno pa za človeka, ki ni navajen nositi na nogah visoko gori po hribu svojega rojstva kosti in ki se še po lepi, ravni cesti raje vozi kakor pa da bi trgal podplate in tako nadlegoval čevljarja za novo „templjanje“ in „meširanje“. Hm, sem si mislil, enkrat pa le moraš spraviti lastnih 95 kilov malo višje kakor je goriška Kostanjevica. Hajdi torej! Odločil sem se, da poskušajo moje noge, ali zmorejo hrib Sv. Višarij! Seveda se nisem odločil napraviti to turo le zaradi bribe Sv. Višarij, zaradi višine, (bi šel raje na hrib sv. Valentina, ali na Čavenj, ali na Trnovo, ker je bližje in bi bolj prijalo mojim nogam, ker bi jim ne trebalo vlačiti mojih kosti tako visoko navkreber), marveč kraj mi je bil svet. Vsakokrat, ko mi je moja mati pravila o Sv. Višarjah, mi je bilo pri srcu tako slovesno in veličastno, zbok kraja miru, milosti, tolažbe in zupanja, na katerem kraju so našli uteho uže mnogi tisoči ljudi, ki so prišli Božji Porodnici potožit svoja gorja. Zato sem sklenil, da morejo tudi moje oči videti višarsko podobo One, ki je Tolažnica revnih in pomočnica v šili.

S prijateljem sva se torej napra-

„Punkelj“ na hrbet, poln tolažil za redkoma zadovoljivi želodeček, palico v roko, daljnogled okoli vratu in hajdi na goriški državni kolodvor.

Hoj, to je bil „šunder“ na goriškem kolodvoru. Stavim, da se je borilo k okencu blagajne nad 300 oseb. Vse je upilo. Največ je bilo romarjev, naših ljudi, ki so šli na Brezje. Lukamatija prisopiha izza kostanjeviškega predora, in ko se je vstavil, je množica napadla železniške vozove kakor da bi bili v vozovih sami cekini. Ali vlak je prišel v Gorico skoro poln ljudi. Gnječa v vozovih je bila velika, vročina neznosna. Konečno sva s prijateljem vendar dobila kupe, v katerem je sedel Tržačan s soprogo, ki se peljal na Dunaj, da se udeleži slavnosti ob priliki 80. rojstnega dne našega cesarja. Bilježiti moram na tem mestu nedostatek pri upravi železnice. Ljudi mnogo, vozov malo. V vozu, v katerem je določeno prostora za 50 oseb, nas je bilo gotovo 90. Taka gnječa v taki vročini. Vendar bi se moralo gledati tudi kaj na človeško zdravje ob takih prilikah. Še eden vlak bi morali v takem slučaju prirediti.

Konečno smo jo odpihali iz Gorice v hribe. Tržačan, Italijan, zgovoroni mož, patrijot od nog do glave, ki je sedel z nama v kupeju, nama je začel pripovedovati, kdo komandira Trst. „Piccolo“, je rekel, „je komandant v Trstu. Kar ta

razni c. kr. Pa tudi ulica komandira. Fakinaža iz tržaške luke je znana po celi Avstriji. Ako ne reče c. kr. policaj, tej capinosti druhajli, kadar kaj zahteva od nje: „Prego signori“, prileti policaju okoli ušes par gorkih. To se je uže večkrat zgodilo. Ti dvomljivi elementi so znešeni skupaj takorekoč s celega sveta. Tu ne manjka izprijenosti, gnjilobe, nesramnosti in pokvarjenosti. Tako nama je slikal dobri tržaški italijanski patrijot tržaške razmere. Najbrže, da je govoril resnico.

„Plava“, je zaklical sprevodnik. Kdo plava?, sem vprašal. Pogledal sem skozi okence in zapazil na pročelju plavske postaje, da — plava nemščina nad slovensčino. Mislil sem si: Plava pola bi trebala, ki bi odpravila to plavo spako. Ne razumem. Zaradi ene črke morata biti dva nadpisa, in sicer Plava-Plave! Zakaj bi ne bil edino pravičen nadpis: Plave? — No, ko gremo na božjo pot, se moramo izogibati vsake jeze in potrpeti, sicer bi se morali jeziti radi nadpisov na železniških postajah od Gorice celo gori do Celovca, kajti pokvarjenih spak ne manjka. — Pamet torej, ker jeza škoduje!

„Sv. Lucija“, kriči sprevodnik nakrat. Lep kraj, krasna lega. Središče naših gora je tu. Promet je velik. Izstopilo je mnogo ljudi, namenjenih v Tol-

Tu se bo odcepila nameravana nova železniška črta v Ljubljano.

No, pojdemo dalje, sicer bo dolga, ako pomislimo, da smo še na Goriškem, medtem ko moramo iti skozi Kranjsko na Sv. Višarje, ki so na koroškem ozemlju, in sva s prijateljem sklenila, da morava še danes priliziti na višarski hrib. Ko smo se dobro okadili v podbrškem tunelu, smo pozdravili Kranjsko, in kmalu smo bili ob krasnem bleškem jezeru. Glava pri glavi je molela iz železniških vozov in občudovali smo rajsko lepoto Bleda. Res je „Otok bleški kinč nebeški“ ponos Kranjske. Sicer si bomo Bled natančneje ogledali pozneje, ko se vrnemo s Sv. Višarij. Pojdemo do Jesenic. Silna množica ljudstva je čakala na postaji na razne vlake. Velikanski dirndaj je bil, kakor v kakem velikem mestu. Vlaki so prihajali in odhajali natlačeni ljudstva. Najbolj nabito poln bo biti seveda oni, ki so vozili na Brezje, črta Jesenice-Ljubljana. — Na Jesenice sem prišel pošteno črn, kajti moja radovednost ni dopuščala, da bi sedel v kupeju, marveč oči so bile silo lačne in so se slastno pasle ob odprtem oknu. Na, hudirja, kazen za mojo radovednost pa sem plačal s tem, da sem bil pošteno črn po obrazu in po rokah. Prav ti je! Pa umij se zdaj, ako nočeš, da se ti ne bodo ljudje smejali.

samičnike? Klerikalci gotovo ne, saj tem črnogledom bi naprednjaki že iz prepričanja itak ne verovali. „Soča“ povej imena teh hujškačev, da nam pokažeš, kako Ti celo lastni pristaši več ne zaupajo, marveč hujškajo — seveda na skritem, ker se Te boje — proti Tebi! Da, da, bridko je poslušati, če sami naprednjaki si pravijo drug drugemu na uho: „Gabršček jo je „zafural“! Bridko je, če mora „Soča“ svariti: „Naloga naprednjakov pa ni, da uničujejo v lastnem taborju, kar se je razvilo po dolgem delu in trudu“. „Resna“ je ta beseda „na uho somišljenikov in sorodnih zavodov“; toda vprašanje je, ali bo kaj zalegla?

Res, T. o. z. bi lahko bila v mestu in po deželi za slovensko trgovino in obrt velike važnosti. Zato bi bilo škoda, da bi tak zavod trpel vsled „nesposobnosti vodstva“. Toda to se ne zgodi tako dolgo, dokler se ne ojunajo prizadeti krogi, pa zaženo iz T. o. z. „nesposobne“ šušmarje z Gabrščekom vred, ki kot predsednik T. o. z. dopušča, da se zaduše različna podjetja, sebi pa preskrbi brez pokritja 150.000 K kredita za svoje kramarije!

„Soča“ obeta še nadaljnih razkritij. Prav ima, le „odkrivajte“ zastor zagonetne Saiške podobe liberalne gospodarske mizerije!

Po izletu na Sv. Goro.

Naše učiteljstvo je imelo v torek in sredo dva lepa dneva. Vsa znamenja kažejo, da se bližajo tudi za krščansko misleče učitelje v naši deželi boljši časi. V tej nadi nas podpira zlasti razveseljivo dejstvo, da je vstopilo v društvo krščansko mislečega učiteljstva lepo število letošnjih abiturientin. Dalje nas potrjuje v nadi na boljšo bodočnost tudi „Sočina“ jeza. V torkovi številki je posvetila namreč kar dve koloni in pol našemu učiteljstvu in kranjskim tovarišem. Ves članek je prenapolnjen z nizkotnimi psovkami in osebnimi napadi. Nas „Sočina“ jeza zelo veseli, ker smo že nešteto opazili, kako je izlivala žolč po svojih predalih, ko se je v naših vrstah pokazal napredek.

„Soča“ pravi, da je naših učiteljev le malo in se jih ni treba nič bati. Čemu pa toliko pisarije, toliko zabada in zaničevanja. Zdi se, da „Soča“ svojim lastnim besedam ne verjame. Če se res ne boji organizacije naših učiteljev, če res misli, da je njih število tako majhno in njih intelektualna moč tako šibka, da se jih ni treba bati, potem naj jih enostavno pusti pri miru in uporabljaj prostor za priobčevanje boljših in pametnejših stvari in naj se ne bavi s takimi lapaljami, ki niso niti vredne, da bi se jih omenjalo. Presneto neumni morajo biti „Sočini“ naročniki, da plačujejo tako drago list, ki se bavi na dolgo in široko z brezpomenbnimi stvarmi. Verjetno je, da se „Soča“ silno boji organizacije našega učiteljstva, zato toliko vpije in jo ponižuje, hoteč prikriti svojim čitateljem napredek in razvoj tega društva. Mi nimamo nič proti temu, da se zibljejo „Sočini“ pristaši v sladki nadi in upanju v maloveljavnost gibanja z nami mislečega učiteljstva; z veselimi obrazi korakamo lepši bodočnosti nasproti, kajti prepričani smo, da se pri tako krepkem razvoju katoliškega učiteljstva v nekaj letih razmere na šolskem polju in v učiteljskem taboru korenito izpremenijo.

Lepa dneva so imeli naši učitelji v torek in sredo. Kranjski tovariši, ki so se udeležili izleta, so prišli v Gorico v sredo popoldne ob 4:40. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki goriške organizacije. Nato so se podali izletniki na teraso goriškega gradu in pozneje na Kapelo.

Veselo razpoloženje je vladalo v sredo zvečer pri prijateljskem sestanku. Navduševalni govori in vedra lica so bila živa priča, da vlada med ude-

bodi, da je zastopal pri prijateljskem sestanku deželne poslance S. L. S. poslanec g. Zega. Bil so pa zastopani poleg tega tudi drugi krogi. Zastopana je bila tudi akademična mladina. Z eno besedo, bili so zastopani vsi krogi. Žalibog, da se je morala animirana družba zgodaj raziti, zato, da so si nabrali izletniki novih moči za naslednji dan.

Lep je bil izlet na Sv. Goro in lahko so nanj ponosni naši učitelji. Ob krasnem vremenu, ki je sledil deževju prejšnjega dne, so dospeli izletniki na Sv. Goro. Ob 9. uri je daroval sv. mašo preč. g. Franke z obilno asistenco, pelo pa je goriško učiteljstvo. Nato so se zbrali udeleženci v veliki dvorani g. Černeta, kjer je pričelo zborovanje. (Pride še.)

Dopisi.

Koliko dežja je padlo v Št. Andrežu. Po mojem natančnem merilu je padlo letos dežja v Št. Andrežu od meseca januarja do 22. avgusta t. l. vsega skupaj 1142¼ mm na visoko. To je 1 m, 1 dm, 4 cm, 2 mm in ¼ mm. Toliko bi bilo namreč vode nad zemljo, ako bi je zemlja ne popila.

Največ ga je padlo meseca januarja, to je 206 mm. Zatem ga je padlo od 1. do 22. avgusta t. m. 195 mm.

Najmanj dežja je padlo meseca marca, to je 13½ mm. Zatem ga je padlo meseca februarja 80¾ mm.

V vseh drugih mesecih do 22. avgusta t. l. je padlo dežja 103—206 mm.

Največ dežja v enem dnevu je padlo 10. avgusta, to je 83 mm. Ves ta dež je prišel z jugo-zahoda. Za tem ga je padlo 27. maja 67 mm. Ves ta dež je prišel s severo-zahoda in nekoliko s severo-vshoda. Ta dež je padal ob času francoskih povodenj. Celo do nas je segal ta dež.

Hvala Bogu, pri nas slabih vremen ni bilo. Bog nam daj več takih letin!
Josip Devetak.

Z dežele. — Škandal je od onega učitelja, ki je napisal zaključek uvodnega članka v „Soči“ 25. t. m. Po njegovem mnenju naj bi šla naša deca sprejet višjega dušnega pastirja z rdečo zastavo, s svalčico v ustih, litrom v rokah, s kletvijo na jeziku, in s petjem „La bandiera rossa trionfera“. S takimi „vzgojitelji“ bomo še računali. Ni čuda, da so marsikje sinovi učiteljev mnogo slabši nego oni sami. Z našimi žulji se gradijo šolske palače in mi redimo vas, brezverski učitelji. Ne boš pa, šolski Miha, naše dece moralno ubijal. Tega ne in — ne!

Sv. križ na Vipavskem. Tukaj je 28. t. m. po dolgotrajni bolezni umrl kapucin č. o. Gelazij Kobal. Rojen je bil 17. okt. 1844. na Vrhpolju na Vipavskem. Bil je povsod dobro znan in zelo priljubljen. N. v. m. p.

Iz Šebrelj. — Za v Šebreljah napravljene rezervoarje za vodo je sedaj država podelila 4000 K podpore. Za to delo je poprej deželni zbor podelil 2900 K; tako se je prejelo skupaj 6900 K. Grozna je bila poprej beda ob suši radi pomanjkanja vode, čemur je sedaj z napravno rezervoarjev po vaseh popolnoma odpomagano. Za dosego tolike podpore zahvaljujemo se za pomoč sedanjemu glavaru v Tolminu, g. dr. Gregorčiču, državnemu in deželnemu poslancu, ter g. Kosmaju, županu in deželnemu poslancu, na katere se je županstvo od uložitve prošnje vedno obračalo, da so stvar na pristojnih mestih podpirali, ker brez pomoči teh gospodov bi županstvo kljub velikemu prizadevanju ne bilo toliko podpore doseglo.

Volče. — V Volčah imamo moža, ki kaj rad „komandira“ in ki bi rad imel, da bi šlo vse po njegovem „komandu“. Ne dajo mu miru občinski računi. Pravi, da niso v redu. Naj rajši pove, v kakšnem redu so bili računi liberalskega društva, pri katerem je bil

občnem zboru koncem leta? Če se napiše prispevke udov v žurnal s kredo, gotovo ni mogoče predložiti rednih računov.

Treznost pa ljubi ta človek čez vse. — 3 litre žganja porabi za to, da mu preženejo žejo. Ima pa tudi „kompanijo“.

Temu človeku so na poti župnik, kaplan, vojaki itd. ter jih na grd način zaničuje. Na predvečer 80 letnice cesarjeve pa ni nič pokazal, da bi bil avstrijski „purgar“ in tudi oni ne, katerim zapoveduje. Če se pri nas dobro ne počuti, naj se poda na Turško, kjer mu gotovo naložijo vzvišeno nalogo.

Naš gospod župan je pošten človek in ga častijo vsi občinarji. Pustite ga pri miru! Na svidenje. Žganjepivec.

Politični pregled.

Črnagora — kraljestvo.

50-letnico vladanja kneza Nikite so proslavili s tem, da so ga povzdignili kraljem, njegovo državico pa kraljestvom; to se je oficijelno vršilo preteklo nedeljo.

Ta dan se je slavil po vsej Črnogori z velikim navdušenjem.

Osebo so se podali čestitat novemu kralju italijanski kralj in kraljica, bolgarski kralj in srbski prestolonaslednik Aleksander.

Tako živahno kot ta dan menda ni bilo še nikdar v Cetinju, ki je bilo praznično okinčano.

Vse polno tujcev, večinoma Slovanov, je hotelo prisostvovati tej slavnosti. —

Na predvečer tega dne so strelji iz topov naznanjali, da bode drugi dan za prebivalce skalnate Črnogore velepomemben. Godbe so veselo svirale in ljudstvu se je čitalo veliko veselje z obraza.

V nedeljo zjutraj je novi kralj vsprejemal deputacije, med temi tudi deputacijo garibaldincev in nemških novinarjev.

Povodom povzdige kneza Nikite kraljem ga je ruski car imenoval generalnim feldmaršalom ruske armade, prestolonaslednika Danila generalnim majorjem, princa Mirka podpolkovnikom in princa Petra poročnikom v ruski armadi.

V nedeljo je narodna skupščina v slovesni seji enoglasno stavila predlog, da se Črnogora povzdigne v kraljestvo. Knez je ta predlog odobril in vsprejel naslov: Nikolaj I., kralj Črnogore. O tem so bili zastopniki inozemskih držav obveščeni z noto črnogorske vlade.

**

Opombe vredno je, da je Črnagora tretje jugoslovansko samostojno kraljestvo.

Zarota proti laškemu kralju.

V Italiji se govori, da so odkrili zaroto proti italijanskemu kralju. V Švico so namreč došli argentinski zarotniki, ki nameravajo vdreti v Italijo, ki je zato ostro zastražila meje.

Domače in razne vesti.

Za člana dež. šol. sveta je imenovan namesto vl. svetnika vpokojenega gim. ravnatelja Simziga ravnatelj tukajšnje višje realke Viktor Slopl. Cadenburg.

Umri je v Gorici bivši trgovec z usnjem g. Ivan Drufovka, ki je imel svoj čas trgovino z usnjem na Travniku, pozneje v Raštelju, v zadnjem času pa v Gosposki ulici. N. p. v. m!

„Slovenec“ z dne 29. avg. piše v članku: Zagonetne razmere na Goriškem tako-fe: „Kako je vendar mogoče, da pride ob teh jasnih določbah postave kak Bajt kot voditelj na

tam kot tak ostati? Kako je mogoče, da se učitelji à la Štrekelj, da se učitelji plesavci morejo imenovati za definitivne, da morejo sploh še v službi ostati? In vendar obstoji goriški deželni šolski svet iz mož, ki so v pretežni večini katoliškega prepričanja... Imamo v deželnem šolskem svetu tri katoliške akademično izobražene duhovnike (dr. Gregorčič, dr. Zorn, dr. Faidutti) in dva lajka (Simzig in Križnič), o katerih je znano, da nista liberalca; imamo torej v deželnem šolskem svetu pretežno večino mož katoliškega prepričanja“.

Tako piše dopisnik „Slovenec“. Uredništvu „Slovenca“ bi svetovali, naj v prihodnje vsaj pazljivo prečita z Goriškega doposlane mu članke, preden jih objavi. Gori navedeni odstavek je med drugim razžaljenje tudi prevzvišene ga knez nadškofa Sedeja, ki je bil član deželnega šolskega sveta, ko so se taki učitelji nanstavljali. Prevzvišeni nam je vsem pravil, kolike težave so v dež. šolskem svetu. Preč. g. dr. Zorn je nastopil še-le za prevzvišenim knezo-nadškofom Sedejem. Dopisnik, ki nič ne pozna razmer, je brez dvojbe imel le namen mahiniti po naših poslancih.

Člankar, besni prismoda in lažnik, pa tudi ne pozna in noče poznati državnega šolskega zakona, iz katerega navaja nekaj iztrganih besed, ki dajejo ves drug pomen, nego ves dotični paragraf v zvezi z deželno šolsko postavo. Taki lažniki in obrekovalci se postavljajo na čelo v boju zoper liberalno učiteljstvo! Proč s takimi blazniki, ki kompromitujejo stvar, predno jo vzamejo v roke. Laž, obrekovanje, natolcevanje niso sredstva, s katerimi naj se pobija liberalizem. V to je treba čiste vesti in čiste — pameti!

Laški otroški vrtec se otvori letos v ulici proti Stračicam (Strazig.) Slovenci pozor! Nobeno slovensko dete ne sme v laške šole!

Slovenska nezavednost. Iz mesta nam piše slovenski oče: Toliko se piše o slovenski zavednosti, o probujenem goriškem slovenstvu, a še se dobijo stariši, ki jim je slovenski narod španska vas. V zadnji št. Vašega lista ste priobčili dopis iz Gorice, v katerem sem čital, da se je nek slovenski oče z Grčine izrazil na goriškem magistratu, da bi se tam kaj ustanovila laška šola! Prijel sem se za glavo! Kaj takega da je prišlo iz ust slovenskega očeta! Ali je mogoče! Saj živimo v narodno probujenem času! O slovenska zaslepljenost in nevednost! Torej sami naj si kopljemo grob, oziroma ga pomagamo kopati goriškim Lahom, da nas prej ko prej vanj zagrebejo! — Blaženi taki časi za goriške Lahe, nad vse žalostni pa za nas Slovence! In tako je šlo dalje v tistih lepih „zlatih“ starih časih pred 20, 30 leti! A ti so minuli, kak ostanek se dobi še tu in tam! Upajmo, da kmalu ne bo več dobili teh srednjeveških ostankov med goriškimi Slovenci!

Sklep učiteljskih tečajev na deželni kmetijski šoli. — Na slovenskem in italijanskem oddelku deželne kmetijske šole sta se zaključila tečaja za pouk v kmetijstvu, katerih so se udeležili ljudski učitelji slovenske in italijanske narodnosti, v soboto dne 27. t. m., in sicer na slovenskem oddelku dopoldne ob 11. uri, na italijanskem pa popoldne ob treh. Pri sklepu na slovenskem oddelku so bili navzoči vladni zastopnik g. namestništveni tajnik Gasser in c. kr. okr. šolski nadzornik Finžger, slovenska odbornika in deželni svetnik dr. Pettarin in učitelji, ki so podučevali.

Vladni zastopnik Gasser je izrazil svoje veselje na vspehih in se zahvalil dež. odboru za pospeševanje tečajev in učiteljskemu osebju za njihov trud. — V imenu deželnega odbora je priporočal g. odbornik Berbuč učiteljem, ki so se udeležili tečaja, naj popolnijo gradivo,

čitanjem tozadevnih knjig ter naj gredo kmetu, med katerim živijo, na roko v kmetijstvu ter naj pospešujejo tudi gmotni napredek ljudstva, kajti ljudstvo, ki ni gmotno samostojno, je vedno sužno, in pri takem ljudstvu manjka temelj za idealno vzgojo.

V istem smislu je nagovoril tudi g. ravnatelj Štrekelj učitelje in priporočal, naj gredo med narod in naj učijo istega tudi v kmetijstvu ter ga navdušujejo za napredek na tem polju. Zahvalil se je konečno vladi in deželnemu odboru za podporo, da sta se mogla tečaja držati.

Učitelj Ravbar s Krasa je v daljšem govoru naglašal nalogo ljudskega učitelja ter se konečno zahvalil vsem činiteljem, ki so pripomogli v to, da jim je bila dana prilika se mnogo koristnega naučiti, kar bodo požrtvovalno uporabili v prospah večjega napredka v kmetijstvu.

Konečno je g. nam. tajnik Gasser razdelil spričevala.

V deželnega poslanca g. dr. Hinka Stepančiča se zaletava zadnja „Soča“ in sicer radi tega, ker opravlja še vedno službo sodnega svetnika na okrožnem sodišču v Gorici in vpraša, zakaj ne nastopi dopusta, katerega je dobil. Poprej pa je pisala proti temu, da bi dr. Stepančič dobil dopust, ker je deželni odbornik, ter rekla, da saj tako ne bo delal nič ne ako bo imel dopust, ne ako ga ne bo imel. Sedaj pa, kakor rečeno, ko je dr. Stepančič dobil dopust, ga ne mara videti pri sodnih obravnavah. Kdo naj ji ustreže! Ne tako, ne tako ji ni prav! — Potem seveda po svoje komentira, zakaj je dr. Stepančič še na sodnji. Ubožica, čemu si dela ne ljube skrbi! Dr. Stepančič je sedaj še na sodnji kljub temu, da ima dopust le zaradi pomanjkanja višjih sodnih uradnikov, kajti znano je, da je sedaj več sodnih svetnikov na vsakoletnem dopustu, in dr. Stepančič je bil naprošen, naj bi opravljal službo sodnega svetnika toliko časa, dokler ne nehajo dopusti. — O delu dr. Stepančiča pa niti besedice, saj govore dejanja. Gre naj na deželni odbor „Soča“ in tam izve, kaj dela dr. Stepančič.

Navtični kurz za abiturijente. — Naučno ministerstvo je dovolilo, da se osnuje na c. kr. navtični akademiji v Trstu enoletni navtični kurz za abiturijente gimnazij ali realk.

Učni jezik je italijanski. Vstopi pa lahko vsak abiturijent, ki položi izpit s katerim dokaže, da je italijanščine toliko zmožen, da z uspehom lahko sledi predavanju. Po dovršenem kurzu bo moral vsakdo položiti izpit, na kar bo imel enake pravice za nastop v pomorske karijere, kakor absolvent navtične akademije.

O nemških in laških nadpisih na „Trgovskem Domu“, na „Südbahnhotelu“ in pri „Jelenu“ se je konečno vendarle tudi „Soča“ oglasila ter priznala, da ne delajo časti njenemu lastniku s tem, da pravi, da saj se nahaja pod streho hiše „Centralne posojilnice“ nemški krčmar. Počasi „Soča“, mi nismo nikdar zahtevali, da naj imajo slovenski trgovci samo slovenske nadpise v Gorici, kakor je to „Soča“ zahtevala in celo pretela slovenskim trgovcem, da bo objavila njih imena ter jih imenovala „strahopetce, ki se za skledo leče bojijo pokazati odločno, da so Slovenci“. In tisti, ki je drugim slovenskim trgovcem očital, da se za skledo leče bojijo razobesiti samo slovenske nadpise, tisti ima danes na najbolj prometni ulici največ nemških in laških nadpisov; in še celo na „narodni piruh“, „Südbahn“, se bojijo razobesiti slovenski nadpis. To so narodnjaki! Uboga Slovenija s takimi sinovi! Rakom žvižgat bi šla, ako bi imela le take boritelje za njene pravice in pa take gospodarje, ki iz same gospodarske učenosti pripravljajo slovenstvu Gorice krah za krahom.

Zakaj ni bil potrjen Hribar? —

poročilo z Dunaja, da je bil predmet zadnjih sestankov Aerenhala z Kinderlen-Wächterjem in San Giulianom tudi razgovor o obnovi trozveze. Ta razgovor da je bil potreben z ozirom na dogodke na Balkanu, kjer so se vršile velike premembe. Mi v Avstriji, pravi dunajski dopisnik omenjenega lista, moramo resno slediti tem dogodkom, da se toliko na Ogrskem, kolikor v Cislajtaniji preskrbi, da se konsolidirajo razmere in ustanovi stalni red, ki bo držal v vajeitih slovanske aspiracije, ki so nezdržljive z interesi države. Treba samo omeniti to, da se razume cela vrsta odredb, kakor n. pr. razpust hrvatskega sabora, razpust mestnega sveta v Sarajevu in nepotrđitev znanega slovanskega agitatorja in sovražnika Nemcev Hribarja kot ljubljanskega župana.

Kapucinska cerkev. Vsled nujne potrebe so začeli oo. kapucini graditi novo cerkev. Zidava že vrlo napreduje. Ker se je morala stara cerkev podreti, zato pri oo. kapucinih ne bo javne službe božje, dokler ni dozidana nova cerkev.

Da se pa kolikor mogoče ustreže verskim potrebam slavnega občinstva, bo v cerkvi Immaculata vsaki dan sv. maša ob 5 $\frac{1}{2}$ in 6 $\frac{1}{2}$.

Istotam se bo tudi spovedovalo vsaki dan zjutraj od 5 ure naprej; ob sobotah pa tudi popoldan od 4. ure naprej.

Ob nedeljah in praznikih bo tudi na starem pokopališču sv. maša ob 10h.

Šolsko leto na gimnaziji. — Na c. kr. višji gimnaziji v Gorici se bode vršilo vpisovanje kakor druga leta in sicer: 15. in 16. septembra se bodo vpisovali učenci, ki so ali že naredili vzprejemni izpit za prvo šolo ali pa ga bodo delali 16. septembra. — Vpisovanje v gimnazijsko pripravnico v Gorici se bo vršilo 16. sept. — Dijaki, ki so že bili na zavodu (od druge naprej), se bodo vpisovali 16. in 17. Sv. maša bo 18. sep.; 19. začne pouk.

Na c. kr. zenskem izobraževališču, na dekliški in na moški vadnici začne šolsko leto 1910/11. dne 19. septembra. Vpisovanje na c. kr. izobraževališču za učiteljice bo dne 19. in 20. septembra od 9.—12. ure zjutraj.

Gojenke, ki so ta zavod že obiskovale, zglasijo se stem, da se same predstavijo ali pa določijo ravnateljstvu svoje zadnje šolsko spričevalo.

Nove gojenke za I. tečaj se pa imajo 19. septembra predstaviti od 9.—12. ure dop. pri ravnateljstvu.

V višje tečaje se ne sprejmejo nove gojenke. Dne 23. septembra ob 8. uri se začnejo ponavljalni izpiti. Na c. kr. dekliški in moški vadnici bode vpisovanje dne 20. septembra od 8.—12. ure dop. in sicer za učenke in učence v I. razred in za one učenke in učence, ki so to šolo že obiskovali, ti naj prineso zadnje šolsko spričevalo.

Učenke in učenci za I. razred pa naj prineso krstni ali rojstni list, zdravniško spričevalo o zdravih očeh, o stavljenju koz in ubožni list.

V višje razrede se ne sprejme novih učenk in učencev. Redno poučevanje začne 22. septembra ob 8. uri zjutraj. Gorica, dne 30. Avgusta 1910. Ravnateljstvo c. kr. ženskega izobraževališča.

Z dekliškega liceja v Gorici. Vsled znanega odloka c. kr. namestništva v Trstu so šolske počitnice na Primorskem podaljšane do vstevši 17. septembra. Radi tega se občinstvu javlja, da se na dekliškem liceju v zavodu čč. sester De Notre Dame šolsko leto prične v ponedeljek, dne 19. septembra s sveto mašo ob 8h, pri kateri morajo biti navzoče vse gojenke. Vpisovanje v I. razred pa tudi v višje razrede se bo vršilo v petek in soboto, 16. in 17. septembra od 8.—12h dopoldne. Vsprejemni izpiti se bodo delali 17. —

Naznanja se tudi, da se s pričetkom šolskega leta na tem liceju otvori IV. razred; dosedanji trije so dobili vsi pravico javnosti. Pogoji za vsprejem v

njih šolah v Gorici. Slovenske gojenke imajo slovenščino kot obvezen predmet v vseh razredih. Na željo starišev imajo one tudi priliko učiti se angleščine s tretjim razredom dalje.

„Hilarijanska tiskarna“ — zaprta. — Minolo soboto je obrtna oblast v Gorici zaprla „Hilarijansko tiskarno.“ Kakor znano, je v tiskarni izbruhnil štrajk, ki traja še vedno in sicer zaradi tega, ker je vodstvo tiskarne sprejelo v službo nekega stavca linotypista iz Italije, ki nima učnega spričevala. V tiskarni so delali kljub štrajku netiskarji, kaplan iz Podturna, nekateri dijaki, in drugi prijatelji Faidutlijeve stranke. To je trajalo do minole sobote. V soboto pa je obrtna oblast zaprla tiskarno in to vsled tega, ker ni bilo v tiskarni nobenega strokovno izobraženega tiskarja in ker je prejšnji poslovodja naznanil obrtni oblasti, da ni več odgovoren za delo v tiskarni in da naj se ga izbriše iz tozadavnega obrtnega registra. Vsled tega je obrtna oblast dala zapreti tiskarno. „Eco“ je torej za sedaj neha la izhajati. Kako se stvar reši, bomo poročali.

„Orla“ so ustanovili v nedeljo v Biljani in v Medani. Na ustanovnem zborovanju na obeh krajih je bilo mnogo ljudi. Upisalo se je koj nad 60 mladeničev. —

Tečaj za mizarje, ki se je vršil v Sežani od 1. do 28. t. m. po prizadevanju ekspoziture obrtne šole v Gorici in zavoda za pospeševanje obrti v Gorici, je v ned. zaključil v imenu ravnateljstva ekspoziture in kuratorija zavoda član kuratorija S. Premrou. Zaključku so prisostvovali namestništveni svetnik Rebek, kot zastopnik c. kr. vlade, dr. Grusovin kot zastopnik deželnega odbora, šolski svetnik Kante kot zastopnik šolske oblasti, občinski tajnik in druga gospoda. Spričevala je porazdelil s primernim vspodbujevalnim nagovorom nam. svet. Rebek. Strokovna pojasnila o tečaju in nadaljnih nameranih tečajih v sežanskem okraju je podajal navzoči ravnatelj ekspoziture inž. Penso. Tečaj je vodil strokovni učitelj Mercina. V tečaj se je bilo vpisalo 8 učencev, 2 sta vsled oddaljenosti odpadla koj ob pričetku, 2 sta izostala koncem tretjega tedna. Ostali so pokazali veliko zanimanje za napredek v svoji stroki. Priporočamo udeležencem enakih tečajev skrajno marljivost in nepretirano obiskovanje obrtnih potovalnih tečajev. Kolikor večjega zanimanja bomo v tem oziru pokazali, tem več nam bo šel na roke zavod za pospeševanje obrti. Podobni tečaj se vrši sedaj v Avberju.

Utonila je v Soči 30-letna Terezija Gatnik. Gatnik je bila nekoliko slaboumna. V soboto zjutraj je zapustila svoje stanovanje na Placuti, rekši domačinom, da gre k maši na Kostanjevico. Ko je ni hotelo biti domov, so jo povsod iskali, a zaman.

V nedeljo zjutraj okolo 7 ure in pol pa so zagledali v Stračicah v Soči neko žensko truplo in ko so je potegnili na suho, spoznali so v njem nesrečno Terezijo Gatnik.

Utonil je v Vipavi blizu Rupe deček nekega strojnika, ki je uslužben v Jakilovi strojarni. Deček se je kopal, a je zašel pregloboko. Mrtvega so potegnili iz Vipave. Tako nam poročajo.

Toča. — V Dolenjah je bila minoli teden toča. Bila je precej debela in napravila je še precej škode.

Imenik poročnikov za leto 1911 bode razporežen pri mestnem anagra-

fičnem uradu od 6. do 13. septembra t. l. Vpogled v ta imenik je dovoljen vsakomur ob uradnih urah. V gore navedenem roku je obenem določen čas za morebitne reklamacije.

Našel se je na Brezjah v samostanu prstan, ki ga je nedavno tega neka oseba izgubila in zanj v sakristiji vprašala, pa pozabila naznaniti svoj naslov.

Lovsko in strelsko društvo za Goriško priredi v nedeljo 4. septembra t. l. streljanje na dobitke v Panovcu.

Zjutrajnega streljanja od 8 $\frac{1}{2}$ —12h se sme vdeležiti vsakdo, popoldanskega od 2 $\frac{1}{2}$ —6. pa samo člani.

Dobitki so zjutraj in popoldne jednake vrednosti in sicer: I. po K 80, II. 60, III. 40, IV. 20.

Vsak strelec, ki se hoče udeležiti streljanja, mora se priglasiti pri društvenem blagajniku g. Josipu Kerševani, puškarju v Gorici, Stolni trg ali pa pri g. Josipu Pečenkotu, lastniku kavarne Central v Gorici, ter vložiti K 4

Strelja se z vojaškimi puškami na 300 korakov na tarčo.

Vsak strelec odda 20 strelav.

Veselica v Št. Mavru se preloži iz nepričakovanih vzrokov na 17. septembra t. l.

Vspored društvene veselice se objavi pravočasno.

Dobava za upravo kaznilnic v Primorju. — C. kr. pravdnštvo razpisuje natečaj za dobavo živilnih potrebščin za upravo c. kr. kaznilnic v Primorju (Koper in Gradiška) za l. 1911.

Pokriti se ima tudi potrebščina goriva in ogrevalnega materiala.

Vrsto in količino predmetov, ki se morajo dobaviti, razvidijo interesovane osebe lahko na c. kr. višjem državnem pravdnštvu iz pogojev, ki stoje zanimancem na razpolago.

Pismene ponudbe, opremljene s kolekom jedne krone, morajo biti odpravljene z morebitnimi uzorci na ono kaznilnico, na katero se nanaša dobava dotičnih predmetov.

Ponudbe morajo biti lastnoročno podpisane in je označiti predmet dobave; priložiti se jim mora dobavne pogoje. Zapečateni omoti morajo nositi naslov: „Ponudba, nanašajoča se na razpis natečaja dd. 19. avgusta 1910, št. 2840/10.“

Rok za vlaganje ponudb zapade popoldne 8. septembra 1910.

Izdaja pisemskih znamk v proslavo osemdesetega rojstnega dne cesarja.

V proslavo osemdesetega rojstnega dne cesarjevega so se natisnile pisemske znamke sedaj veljavne izdaje od 1 stotinke do 10 kron prehodno v spremljenji opremi.

Znamke so na gorenjem in spodnjem robu podaljšane za 4 milimetre širok pas; v sredini gorenjega pasa stoji letnica 1830. v sredini spodnjega letnice 1910; prostor na levo in desno letnice je izpolnjen z vsakovrstnimi okraski.

Z izdajo se je pričelo 18. dne av. 1910; s prodajo tega dne in se bo ista vršila do popolne razprodaje v omenjenem številu natisnjenih znamk. Znamke po 5, 10 in 25 stotink se bodo oddajale v nominalni vrednosti na vseh poštnih uradih, znamke po 1, 2, 3, 6, 12, 20, 30, 35, 50 in 60 stotink in po 1 krono na vseh eraričnih poštnih uradih in znamke po 2, 5 in 10 kron pri glavnih poštnih uradih na sedežu deželnih vlad.

Te znamke se more do vstetega 31. decembra 1910. poleg znamk veljavne

Odvetnik dr. Stanič

je, preselivši se z Dunaja — odprl svojo pisarno v Gorici, Via Petrarka 3, I. nadstr. (pri mestnem vrtu, tik Trgovskega Doma.)

Uradne ure: 9.—12. zjutraj, 3.—6. pop. Ob nedeljah in praznikih je

izdaje uporabljati za frankovanje poštnih pošiljatev.

Pripominja se, da oddelek dunajskega poštne urada za razprodajo znamk že sedaj vsprejema predznanbe za popolne sklade znamk od 1 stotinke do 10 kron, kakor tudi na sklade od 1 stotinke do 1 krone.

Nesreče pri vojaških vajah. — Pri večjih vojaških vajah na južnem Tirolskem se je minoli teden pri slabem vremenu pripetilo več nesreč. Dva cesarska lovca ene patrulje sta padla v prepad ter se tako močno poškodovala, da sta kmalu potem umrli. Tretji cesarski lovec, ki jima je hitel na pomoč, je zdrčnil ter se nevarno poškodoval. Nek nadporočnik in stotnik generalnega štaba sta si pri padcu zlomila roke. Več drugih vojakov se je poškodovalo. Nadvojvoda Evgen, ki je vodil te vaje, je ukazal vaje prekiniti.

Porotna obravnava proti Hladniku in njegovi soprogi. Danes je pričela v Ljubljani porotna obravnava proti Hladniku in njegovi soprogi. Kakor znano, je Hladnik hotel po Hofrichterjevem uzorcju zastrupiti svojo mater, gospo Hammerlitz v Logatcu. Obravnava bo trajala 3 dni. Prič je 70, od katerih se okoli 40 ustmeno zasliši.

Čč. oo. kapucini na Reki so v nedeljo praznovali 300letnico, odkar se je njih samostan ustanovil. Temeljni kamen za ta samostan je bil vzidan 28. avgusta 1610 na zemljišču, ki ga je bil kupil cesar Ferdinand II.

Legar (tifus) je izbruhnil na Mirni na Kranjskem. Zbolel je tudi tamošnji župnik preč. g. Kocjančič.

Premeščenje vojaškega poveljništva iz Zadra v Dubrovnik. — „N. Fr. Presse“ poroča, da se poveljništvo XVI. armadnega zbora in poveljstvo deželne brambe koncem meseca septembra premesti iz Zadra v Dubrovnik.

Odkritje cesarjevega spomenika v Ištu. — Z velikimi slovesnostmi so odkrili 24. t. m. cesarjev spomenik v Ištu. Slavnosti se je udeležil tudi cesar, ki ga je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Cesar je tudi krepko odgovoril na pozdrav grofa Wurmbanda.

Kolera. V Italiji se kolera še vedno širi. V Barleti je bilo v zadnjih 48 urah 27 novih slučajev. Istotako so se pojavili novi slučajji po drugih krajih v Pugliji. Na Ruskem kolera še vedno strašno razsaja. V Avstriji je v tem pogledu do sedaj dobro. Na Dunaju se ni pojavil nobeden nov slučaj več. Le na Ogrskem se je v zadnjih dneh par novih sumljivih slučajev pojavilo.

Drobfince.

In prišel je k svojim . . . V nekem garnizijskem mestu na Virtemberskem sta peljala dva mesarja vola na klavnico. V bližini vojašnice pa se je vol iztrgal mesarjema ter je priteknel na dvorišče vojašnice, kjer se je ravno vadila četa vojakov. Navzoči major je zapovedal vojakom, naj vola vjamejo, kar se je tudi kmalu zgodilo. Major se je nato obrnil k nekemu vojaku, ki je znal k vsakemu resnemu ali neresnemu slučaju pristaviti primeren izrek iz svetega pisma, ter ga je vprašal: „No, Huber, ali veš kaj povedati iz svetega pisma k temu dogodku?“ „Znam, gospod major, a ne vem, če smem!“ „Le govori“, mu je ukazal major. Huber je nekolikokrat zakašljajal ter dejal: „In prišel je k svojim — ali oni ga niso sprejeli.“ Vsi vojaki z majorjem vred so udarili pri tem v gromovit smeh.

Ciklon uničil mesto. — Ciklon je uničil mesto Camelli v Piemontu v Italiji in ga popolnoma razdjal. Veliko oseb je ubitih, veliko ranjenih.

Prebivalstvo zedinjenih držav. Po dosedaj znanih podatkih ljudskega štetja sklepati, bo znašalo prebivalstvo Zedinjenih držav 90.000.000.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu : Franckovem : kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

Tovarniška znamka.

al zaga V. Y 1162, 19: 9 II. V.

Gospodarske vesti.

Konserva iz paradiznikov. — Podajamo nekoliko načinov pripravljanja konzerve paradiznikov, ki jo zamore vsaka gospodinja doma pripraviti:

1. Paradizniki (pomidori) se zmečkajo. Zmes se napolni v navadne steklenice. Steklenice je dobro zamašiti in zamašek privezati z vrstico.

Na to se devajo steklenice v kotel kjer se kuhajo 1½ do 2 uri v vreli vodi. Med posamične steklenice je deti nekaj slame, da se katera ne razbije. Steklenice se vzamejo na to iz vode in se puste ohladiti.

2. Paradizniki se zmečkajo in zmes je prekuhati v kaki emajlirani posodi. Prideti je nekaj aromatičnih trav in 1/2% njih teže soli. Zmes je treba dobro mešati, da se ne sprime na dnu posode. Kedar se prekuha tako, da je samo še polovica, jo je precediti skozi kako platno. Na to je napolniti steklenice in postopati kakor zgoraj.

Cene mesu na Kranjskem. — V mesecu juliju je veljal kilogram mesa v podrobni prodaji povprečno: v Ljubljani 1 K 52 v, na Bledu 1 K 60 v, v Radovljici 1 K 48 v, v Postojni; Ilirski Bistrici, Vipavi, Krškem, Škofji Loki in Trzinu 1 K 44 v, v Kamniku 1 K 44 v, v Kranjski gori 1 K 40 v, v Cerknici 1 K 38 v, v Ribnici, Kranju in Vrhniki 1 K 36 v, v Novem mestu 1 K 33 v, v Litiji in Šmartnem pri Litiji 1 K 32 v, v Kočevju, Velikih Laščah, Kropi, Ratečah, Zg. Logatcu, Idriji, Planini in Starem trgu pri Ložu 1 K 28 v, v Št. Jerneju, Mengšu, Metliki, Zagorju in Višnji gori 1 K 20 v, v Mokronogu, Črnomlju, Žužemberku in Trebnjem 1 K 12 v, v Kostanjevici in Krašnji pa 1 K.

Izvoz dalmatinskih pridelkov v južno Ameriko. — Kakor smo svoječasnno poročali, je paroplovna družba „Avstro-Americana“ za poskušnjo uvedla postajališče za svoje v Južno Ameriko odhajajoče parnike v Spletu. Dne 29. julija je parnik „Sofia Hohenberg“ ukrca 4000 kvintalov cementa za Ameriko. Sedaj pa se bode na 8. septembra iz Trsta odhajajočem parniku „Francesca“ ukrca 5000 kvintalov v cementu in drugih pridelkih Dalmacije.

Loterijske številke

27. avgusta

Trst 3 79 56 40 34

Zobozdravnik

dr. B. Pikl
se je vrnil

in ordinira od 9.—12. in 2.—5.

Corso Giuseppe Verdi št. 19
nasproti ljudskemu vrtu.

Le po knjigi,

ki jo je izdala Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici, samoreš pravilno pripravljati Pekatete. Zahtevaj jo, pošlje se ti sastonj!

Poštena družina išče 1 ali 2 dijaka na hrano in stanovanje. Več pové naše upravnništvo.

Telegram! Telegram! Telegram!

OTVORITEV
BAZAR-JA L'IMPORIO

RAŠTELJ 10 -- GORICA -- RAŠTELJ 10.

Galanterijsko blago in igrače, stekleni, porcelanasti in emajlirani predmeti, hišna in kuhinjska oprava, luksurijozno, šaljivo in dekorativno blago, toaletni, usnjati in predmeti za potovanje.

6 stalnih cen: 54 vln., K 1, 2, 3, 4, 5.

Ogleda si vse to lahko vsakdo, ne da bi bil prisiljen kaj kupiti.

S spoštovanjem **JOSIP SPIEGL Jun.**

Ivan Bednařik

priporoča svojo
knjigoveznicu
v GORICI
ulica della Croce št. 6.

Mladenič,

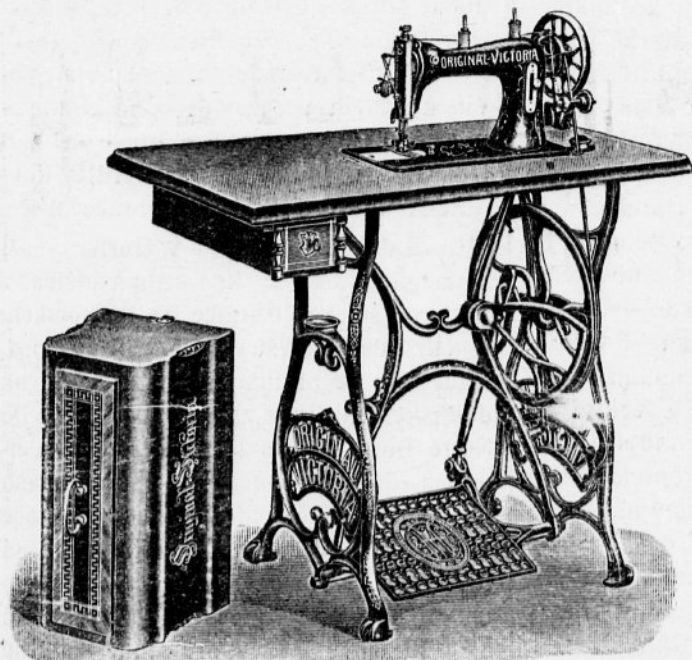
ki je dovršil učno dobo v delikatesni trgovini ali v trgovini jestvin, se sprejme kot trgovski pomočnik pri tvrdki **Julius Crippa** Maribor ob Dravi. Ponudbe s spričevali naj se pošljejo omenjeni tvrdki. — Zahteva se poznanje nemškega jezika.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče št. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po zmernih cenah.

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroj delajo se po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroji so neprekosljivi za točno rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroji so najupravnjeji za umetno vezenje (rek amiranje). Tvrdka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroji jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priložnosti ogledat si pred nakupom „Original-Victoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Victoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

Kerševani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)

